

KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tämä on Helsingin vanhusneuvoston hyväksymän asiakirjan sähköinen versio.

Viite: HEL 2026-001853

Asia: Vanhusneuvoston lausunto valtuutettu Maija Karhusen aloitteesta esteettömyysosaamisen parantaminen

Esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen kuuluu vanhusneuvoston perustehtävään. Neuvosto seuraa, että Helsingin palveluissa huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus sekä ikääntyneiden kaupunkilaisten yhdenvertaiset mahdollisuudet liikkua, asioida ja osallistua. Vanhusneuvosto kannattaa valtuutettu Maija Karhusen aloitetta esteettömyysosaamisen vahvistamisesta Helsingissä. Aloitteessa tunnistetaan keskeinen haaste: esteettömyyttä koskevat linjaukset ja suunnitelmat eivät aina toteudu käytännössä. Kaupunkitasoinen ohjaus, vastuut ja osaaminen kaipaavat vahvistamista, mikä heijastuu ikääntyneiden arkeen, liikkumiseen, palveluiden käyttöön ja osallisuuteen.

Esteettömyysasiamiehen tai vastaavan asiantuntijatehtävän resurssit ja osaaminen tulee varmistaa Helsingissä. Pelkkä esteettömyyden sisällyttäminen osaksi normaalia toimintaa ei ole riittävää, sillä määräysten noudattaminen edustaa vain minimitasoa. Tarvitaan keskitettyä asiantuntemusta, joka tukee eri toimialoja ja varmistaa esteettömyyden laadukkaan ja yhdenmukaisen toteutumisen.

Vanhusneuvosto pitää perusteltuna, että kaupungin henkilöstölle järjestetään säännöllistä perehdytystä ja koulutusta esteettömyydestä ja saavutettavuudesta. Osaamisen tarve koskee fyysisen ympäristön lisäksi palveluiden ja digitaalisten ratkaisujen saavutettavuutta, ja henkilöstön vaihtuvuus edellyttää jatkuvaa osaamisen ylläpitoa. Esteettömyys- ja saavutettavuustyölle tulee lisäksi määritellä selkeät vastuutahot, omistajuus ja raportointikäytännöt koko kaupunkiorganisaatiossa. Ilman selkeitä vastuita esteettömyys jää hajanaiseksi eikä toteudu yhdenvertaisesti. Tämä huoli on todettu myös vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteisessä [kannanotossa](#) 26.2.2025, jossa korostetaan kaupunkitasoisen ohjauksen, koordinoinnin ja resurssien varmistamista. Lisäksi vanhusneuvosto on nostanut 14.1.2026 kaupunkiympäristön toimialajohtajan tapaamisessa esiin tarpeen esteettömyysasiamiehen tehtävän jatkuvuudelle.

Vanhusneuvosto painottaa, että esteettömyys tulee huomioida kokonaisuutena uudis- ja korjausrakentamisessa, hankinnoissa, palveluiden toteutuksessa, liikkumisessa sekä digitaalisissa ja ei-digitaalisissa palveluissa. Kaupungin tulee varmistaa riittävä asiantuntijaresurssi, selkeät vastuut sekä esteettömyyden

huomioiminen johdonmukaisesti myös hankinnoissa, tarjouspyynnöissä ja käytännön toteutuksessa. Esteettömyys ei rajaudu vain rakennuksiin, vaan se kattaa koko palveluketjun ja arjen liikkumisen. Erityisesti on huomioitava liikkumista ja aistirajoitteiset, muistisairaat sekä apuvälineitä käyttävät henkilöt. Käytännön kokemukset osoittavat, että suunnitteluperiaatteiden täyttyminen ei aina takaa toimivia ratkaisuja. Esteettömyys ja saavutettavuus perustuvat lainsäädäntöön ja ovat osa yhdenvertaisuutta ja perusoikeuksia. Uudet velvoitteet laajentavat esteettömyyden koskemaan entistä laajemmin palveluja ja digitaalisia ratkaisuja, mikä edellyttää systemaattista toimeenpanoa, osaamista ja selkeää johtamista.

Vanhusneuvoston näkemys on, että:

- esteettömyysasiantuntijan tehtävä ja resurssit tulee varmistaa
- henkilöstön osaamista tulee vahvistaa systemaattisesti
- esteettömyys- ja saavutettavuustyölle tulee määritellä selkeät vastuut, omistajuus ja seuranta

Vanhusneuvosto pyytää huomioimaan Helsingin vammaisneuvoston tekemän lausunnon. Esteettömyys on keskeinen edellytys ikääntyneiden osallisuudelle, turvalliselle liikkumiselle ja kotona asumiselle. Esteetön kaupunki on toimiva kaikille ikäryhmille ja keskeinen osa Helsingin tulevaisuutta.

Vanhusneuvoston puolesta

Riikka Dahlman
puheenjohtaja

Outi Paulig
varapuheenjohtaja